กฎแห่งการเคลื่อนที่

พื้นฐานฟิสิกส์สำหรับช่างเทคนิค

DIAGNOSTIC TOYOTA RED

รายวิชา: งานส่งถ่ายกำลัง (3101-2005) | **ระดับชั้น:** ปวส.2 ช่างยนต์

ผู้สอน: นายไพรวัลย์ เงินขาว (วิทยาลัยเทคนิคสารภี)

NotebookLM

พิกัดการเรียนรู้

นิยามการเคลื่อนที่
ระยะทาง การกระจัด ความเร็ว

เชิงเส้นแนวตรง
สมการการเคลื่อนที่แนวระดับ

แนวดิ่งตกอิสระ
แรงโน้มถ่วง g

โพรเจกไทล์วิถีโค้ง
การเคลื่อนที่แบบ 2 มิติพร้อมกัน

NotebookLM

พื้นฐานการวัด: สเกลาร์ vs เวกเตอร์

จำไว้ให้ดี! เวกเตอร์ต้องบอกทิศทางเสมอ ถ้าลืมทิศทาง... เครื่องยนต์อาจหมุนกลับด้านได้!

ปริมาณสเกลาร์

มีแต่ขนาด

ระยะทาง (s), อัตราเร็ว (v), เวลา (t)

ปริมาณสเกลาร์
มีแต่ขนาด

ปริมาณเวกเตอร์
มีทั้งขนาดและทิศทาง

การกระจัด (s)
อัตราเร็ว (v), เวลา (t)

การกระจัด (s)
ความเร็ว (v), ความเร่ง (a)

NotebookLM

ระยะทาง vs การกระจัด

ระยะทาง (s)
ความยาวตามเส้นทางจริง
สเกลาร์

การกระจัด (s)
เส้นตรงจากจุดเริ่มต้นถึงจุดสุดท้าย
เวกเตอร์

ถึงแม้จะขับรถอ้อมภูเขา (ระยะทางมาก)
แต่การกระจัดจะวัดเป็นเส้นตรงเสมอ!

NotebookLM

อัตราการเคลื่อนที่: เร็วแค่ไหน?

อัตราเร็ว

ระยะทางที่เปลี่ยนไปในหนึ่งหน่วยเวลา
(สเกลาร์)

$$\text{อัตราเร็ว} = \frac{\text{ระยะทาง}}{\text{เวลา}}$$

m/s

ความเร็ว

การกระจัดที่เปลี่ยนไปในหนึ่งหน่วยเวลา
(เวกเตอร์)

$$\bar{v}_{av} = \frac{\Delta \bar{s}}{\Delta t}$$

m/s

ความเร็วสำคัญต่อช่างเทคนิค
เพราะบอกเราว่าชิ้นส่วนกำลังมุ่งหน้าไปทิศทางไหน!

NotebookLM

ความเร่ง: เมื่อความเร็วไม่คงที่

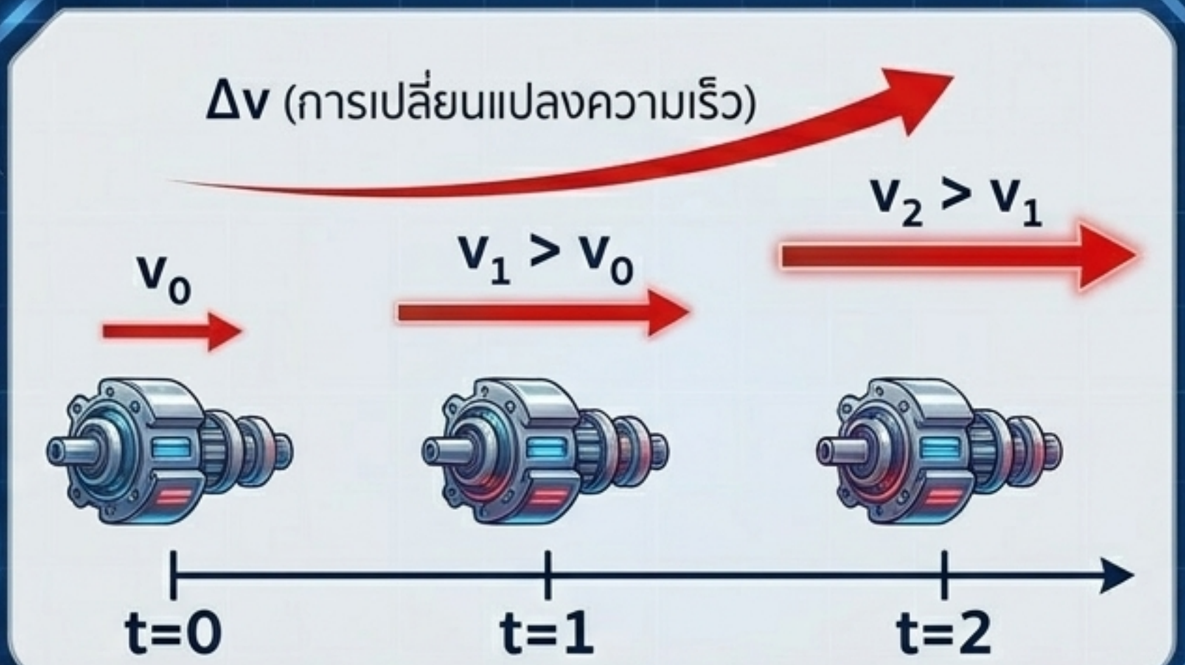

$$\bar{a} = \frac{\Delta v}{\Delta t} \text{ m/s}^2$$

ความเร่ง

ทิศเดียวกับความเร็ว
-> เครื่องยนต์เร่งเครื่อง
(ความเร็วเพิ่มขึ้น)

ความหน่วง

ทิศตรงข้ามกับความเร็ว
-> ระบบเบรกทำงาน
(ความเร็วลดลง)

NotebookLM

กล่องเครื่องมือช่าง: 4 สมการเชิงเส้น

สำหรับการเคลื่อนที่ด้วยความเร่งคงที่แนวตรง

Variable

- **u** = ความเร็วต้น
- **v** = ความเร็วปลาย
- **a** = ความเร่ง
- **s** = การกระจัด
- **t** = เวลา

⚠ เครื่องหมาย +/- สำคัญมากในการกำหนดทิศทาง!

$$v = u + at$$

$$v^2 = u^2 + 2a\bar{s}$$

$$s = ut + \frac{1}{2}at^2$$

$$s = \frac{(v + u)}{2}t$$

NotebookLM

กฎแรงโน้มถ่วง: การตกอย่างอิสระ

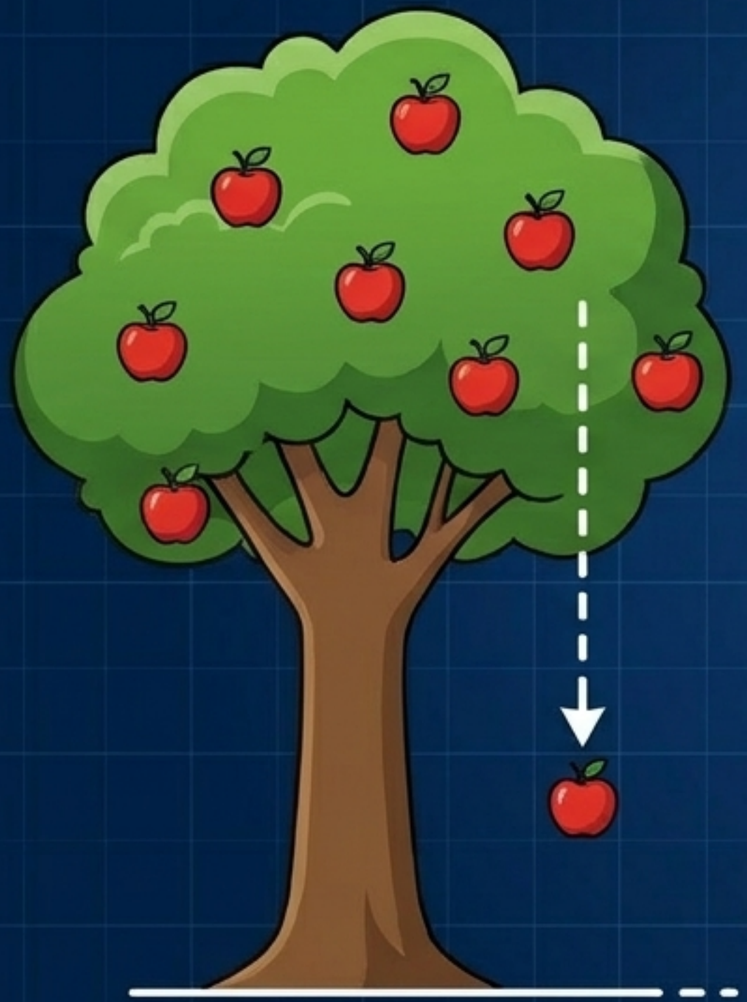

จากแอปเปิ้ลของนิวตัน สู่หลักการดึงดูดของโลก

วัตถุที่ตกอย่างอิสระ จะมีความเร่งคงที่เสมอ
ไม่ว่ามวลจะหนักแค่ไหน
(ถ้าไม่คิดแรงต้านอากาศ)

g (Gravitational Acceleration)

ค่ามาตรฐานโลก: 9.81 m/s^2
(เพื่อความรวดเร็วในการคำนวณเบื้องต้น
อนุโลมให้ใช้ 10 m/s^2)

NotebookLM

อัปเกรดเครื่องมือ: สมการแนวดิ่ง

$$v = u + gt$$

$$v^2 = u^2 + 2gs$$

$$s = ut + \frac{1}{2}gt^2$$

$$s = \left(\frac{v+u}{2}\right)t$$

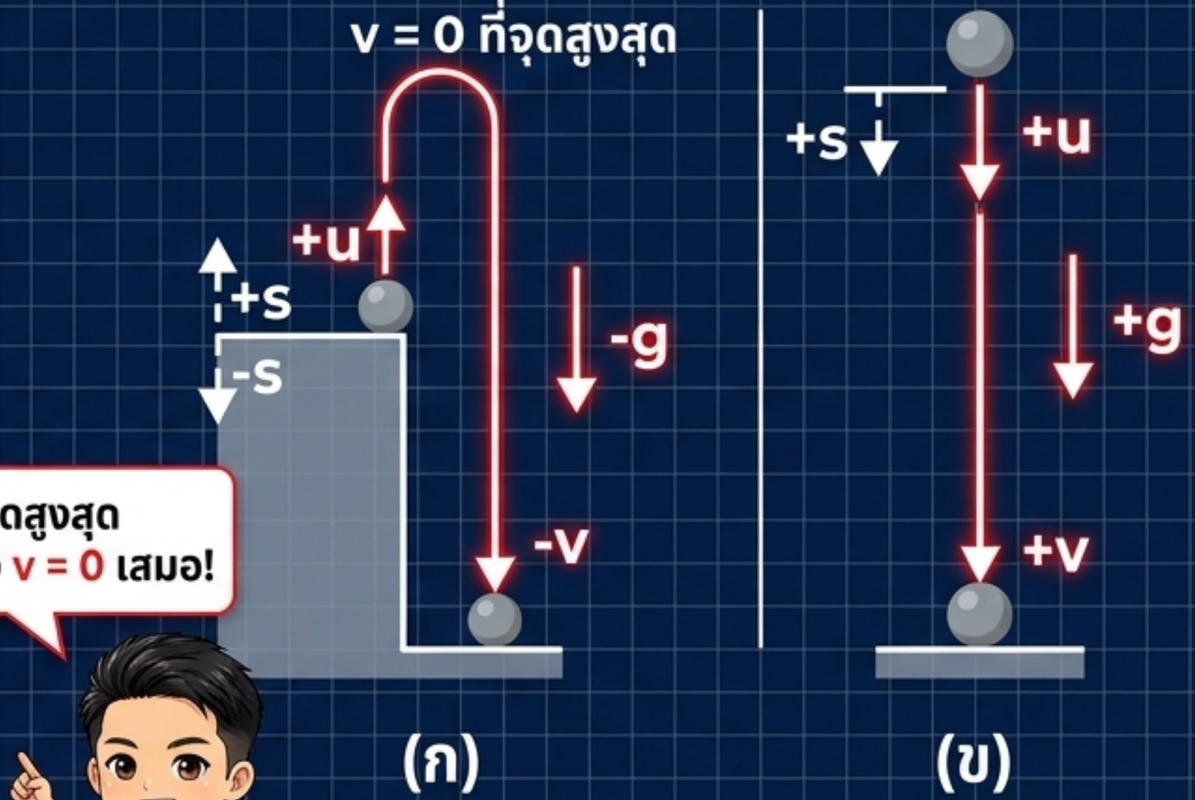

โยนขึ้น

ทิศทางสวนทางแรงโน้มถ่วง
→ g มีค่าติดลบ (-)

ปล่อยลง

ทิศทางเดียวกับแรงโน้มถ่วง
→ g มีค่าเป็นบวก (+)

NotebookLM

กรณีศึกษา: ทดสอบการโยนก้อนหิน

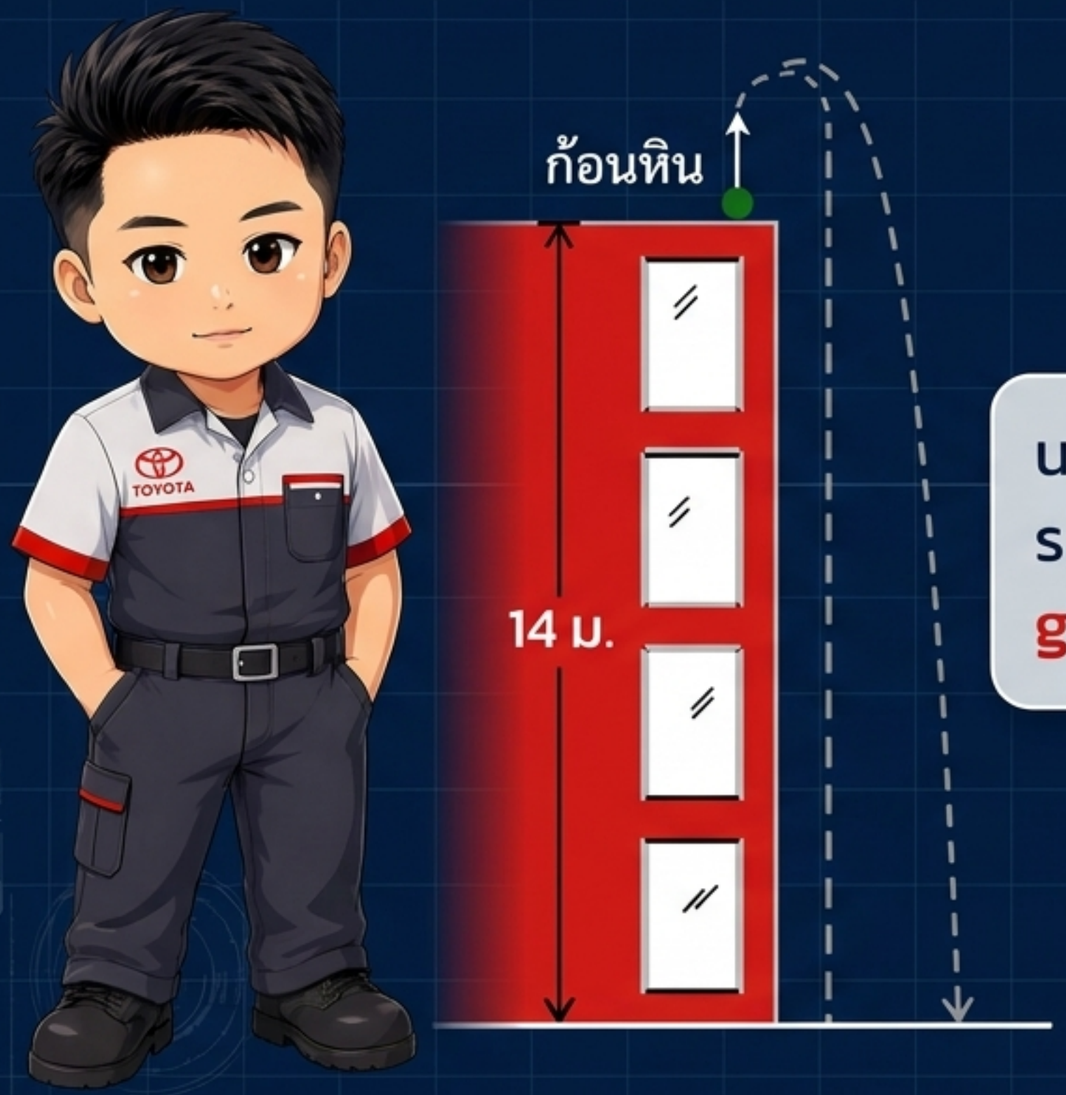

$u = 10$ m/s

$s = -14$ m

$g = -9.81$ m/s^2

Step 1: หาความเร็วปลาย

$$v^2 = u^2 + 2gs$$

$$= (10)^2 + 2(-9.81)(-14)$$

$v = 19.36$ m/s

Step 2: หาเวลา

$$t = \frac{(v - v_0)}{a}$$

$$= \frac{(-19.36 - 10)}{-9.81}$$

$t = 2.99$ วินาที

NotebookLM

วิถีโค้งโพรเจกไทล์: การเคลื่อนที่ 2 มิติ

หลักความเฉื่อยของกาลิเลโอ

การเคลื่อนที่แบบโพรเจคไทล์คือการรวมตัวของการเคลื่อนที่ 2 แนว (แนวดิ่ง + แนวราบ) ที่เกิดขึ้นพร้อมกัน แต่อิสระต่อกันอย่างสิ้นเชิง!

Diagnostic call

⚠ เส้นทางการเคลื่อนที่จะมีลักษณะโค้งเรขาคณิตที่เรียกว่า **พาราโบลา**

NotebookLM

ถอดรหัสแกน X และ Y

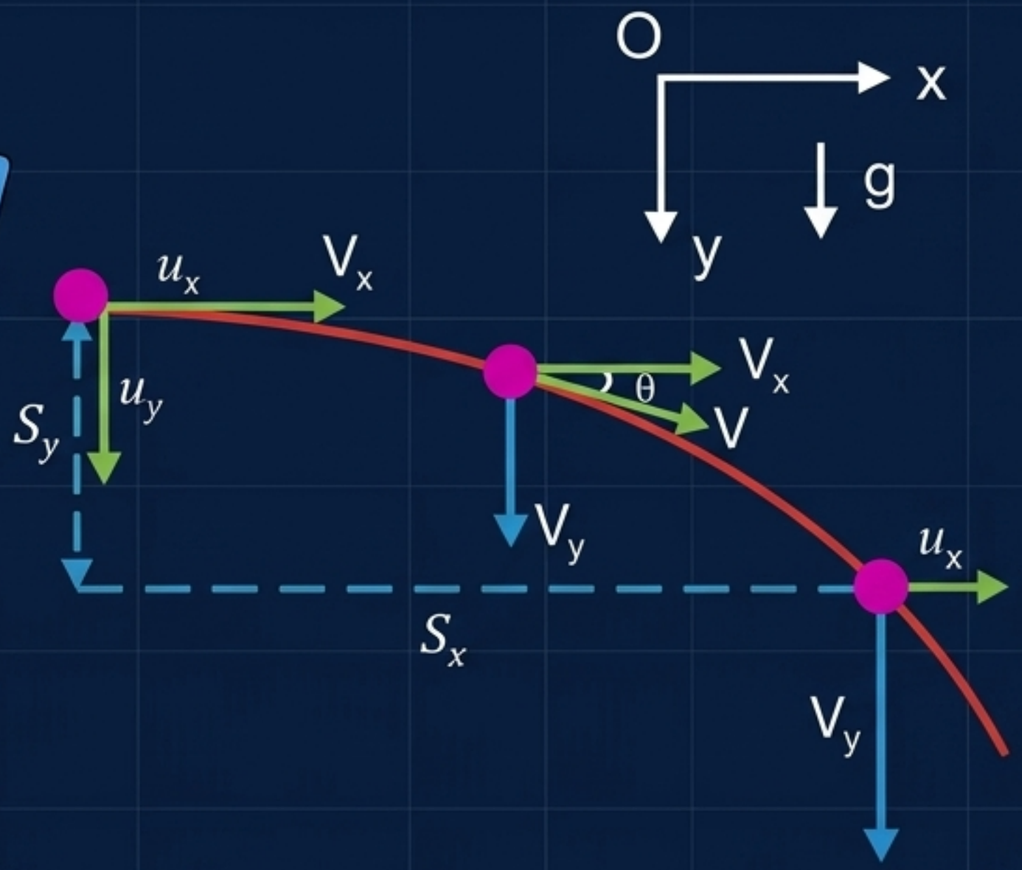

แกน X (แนวราบ)

ความเร็วคงที่ (ไม่มีแรงต้าน) –> $a_x = 0$

แกน Y (แนวดิ่ง)

ความเร่งคงที่จากแรงดึงดูด (g) –> $a_y = g$

NotebookLM

โพรเจกไทล์ในชีวิตจริง

ปล่อยจากแนวราบ

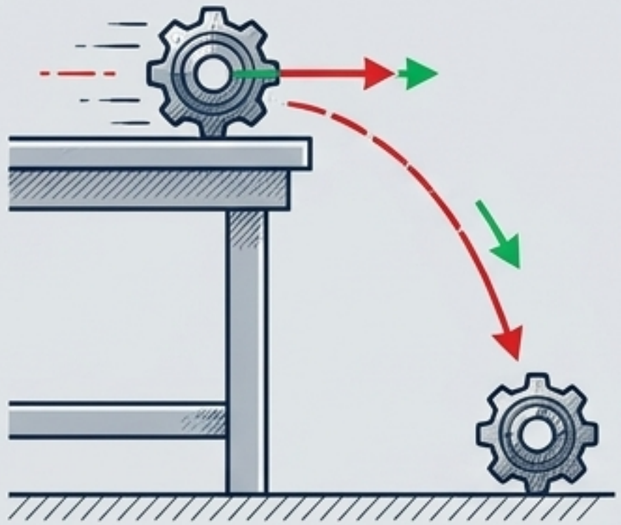

$$u_y = 0, u_x \neq 0$$

ยิงทำมุมจากพื้น

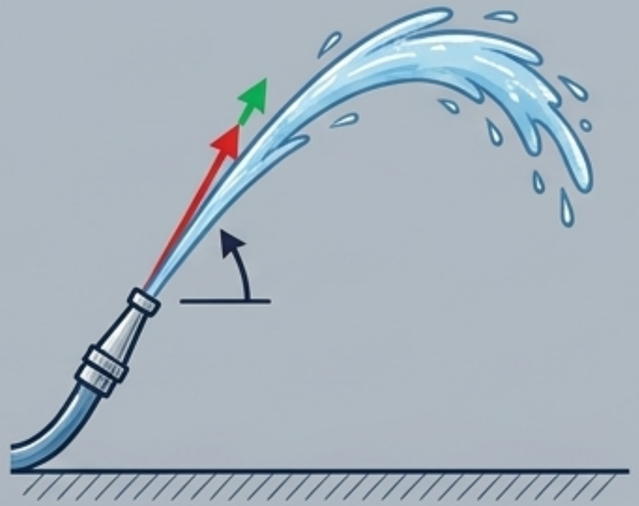

ยิงทำมุมจากพื้น

ยิงทำมุมจากที่สูง

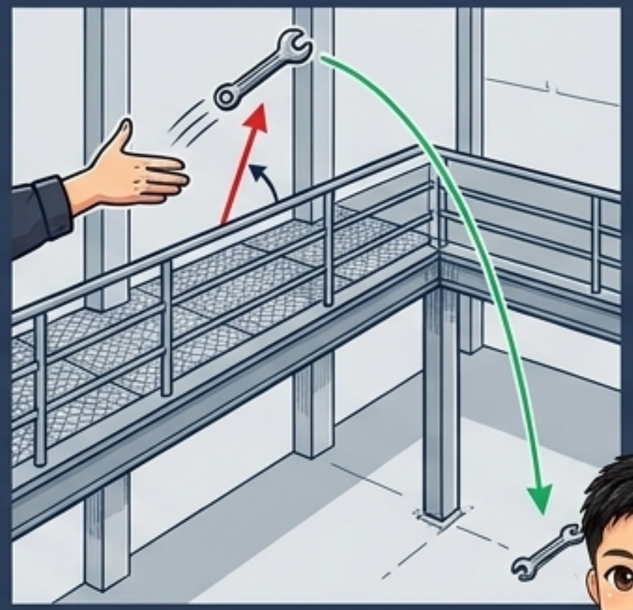

ยิงทำมุมจากที่สูง

NotebookLM

บูรณาการช่างเทคนิค: STEM & การเคลื่อนที่

S - Science

เข้าใจแรงโน้มถ่วง
และความเร่งของชิ้นส่วน

T - Technology

ใช้เครื่องมือวัดอัตราเร็วรอบ
เครื่องยนต์ได้อย่างแม่นยำ

M - Math

$$\Delta x = \frac{\Delta x}{\Delta t} + t$$

$$v = \frac{\Delta x + v,t}{\Delta t}$$

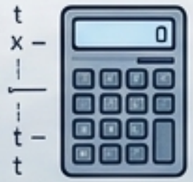

คำนวณสมการเพื่อหา
เวลาและระยะกระจัด
ที่ชิ้นส่วนจะกระทบกัน

E - Engineering

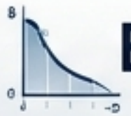

ออกแบบและวิเคราะห์
ระบบเบรก (ความหน่วง)
ที่ปลอดภัย

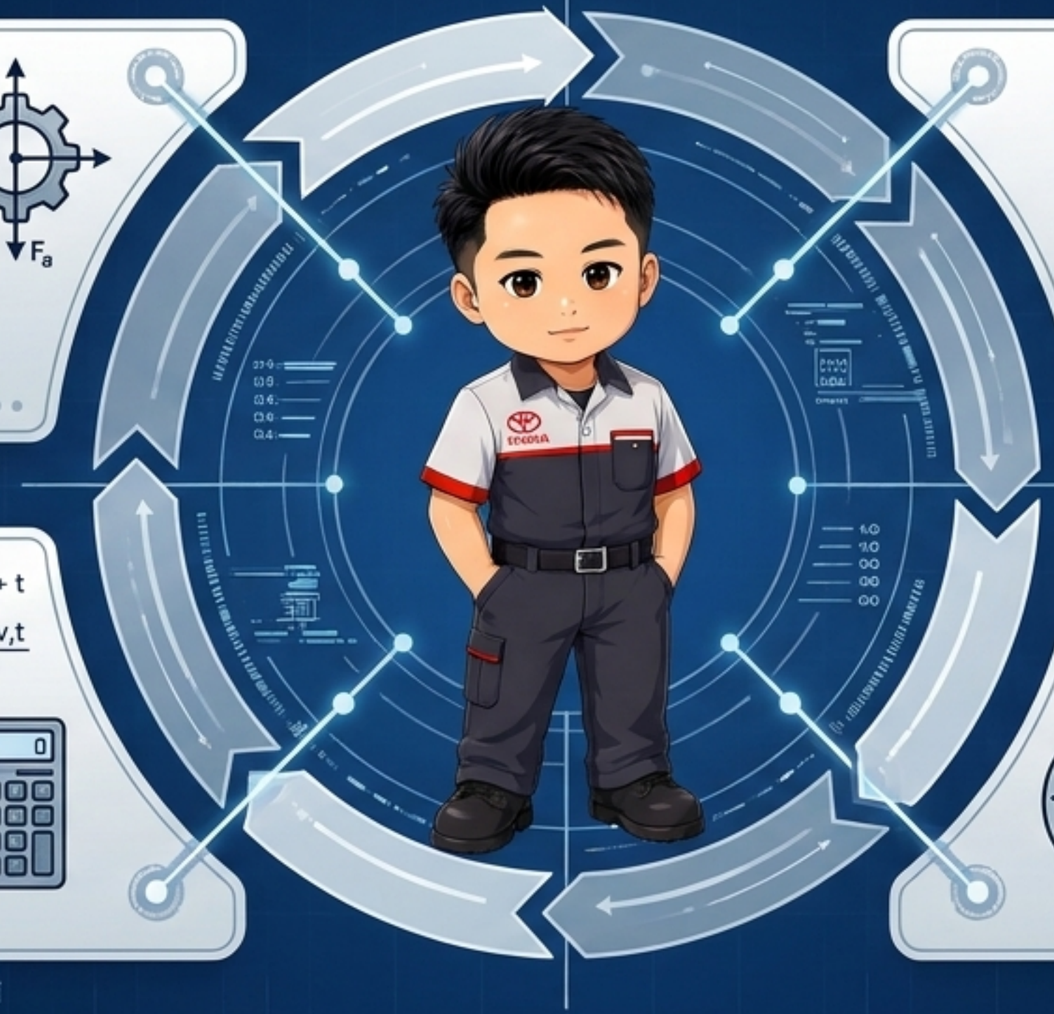

“ฟิสิกส์ไม่ใช่แค่สมการบนกระดาน แต่คือพิมพ์เขียวที่ควบคุมทุกกลไกในโลกความเป็นจริง!”

NotebookLM